

ARUBA
FAIRTRADE
AUTHORITY

De Mededingingsverordening

Een toelichting op de regels uit de Mededingingsverordening

Waar gaat deze brochure over?

In deze brochure kunt u lezen over de Mededingingsverordening die per 3 juli 2020 door de Staten is goedgekeurd. Deze landsverordening zal op een nog te bepalen datum in werking treden en zal hiermee voor ondernemingen tot gevolg hebben dat bepaalde concurrentiebeperkende afspraken tussen ondernemingen verboden zullen worden. Het gaat om het kartelverbod, het verbod op misbruik van machtspositie en de meldingsplicht van voorgenomen concentraties.

Deze brochure¹ bevat algemene informatie over deze nieuwe mededingingsregels en zal binnenkort verkrijgbaar zijn op de website van de Aruba Fair Trade Authority (AFTA): www.afta.aw.

¹ Deze brochure bevat informatie voor voorlichtingsdoeleinden. Aan de informatie in de brochure kan geen rechten worden ontleend.

Wat is het doel van de Mededingingsverordening?

De Mededingingsverordening heeft als doel eerlijke concurrentie te bevorderen. Dit houdt in dat de concurrentie tussen bedrijven niet wordt verhinderd, beperkt of vervalst en dat bedrijven geen misbruik maken van hun machtspositie. Eerlijke concurrentie tussen bedrijven leidt tot lagere prijzen, hogere kwaliteit, meer innovatie en meer keuzevrijheid voor de consument. Dat is de kracht van de markt. Bedrijven profiteren van een level playing field, een beter investeringsklimaat en betere kansen voor nieuwe bedrijven zonder onnodige toetredingsbelemmeringen. De consumentenwelvaart neemt daardoor toe en de economie van een land wordt sterker. Bovendien leidt meer concurrentie tot extra werkgelegenheid omdat de productie en bedrijvigheid toeneemt.

Voor wie gelden de regels in de Mededingingsverordening?

De regels van de Mededingingsverordening gelden voor alle ondernemingen en verenigingen van ondernemingen die economische activiteiten op de Arubaanse markt verrichten. Het gaat dan om binnen- en buitenlandse ondernemingen. Economische activiteiten kunnen bestaan uit het aanbieden van goederen en/of diensten op de markt door ondernemingen. Het is hierbij niet relevant welke rechtsvorm de onderneming heeft, hoe deze wordt gefinancierd en of deze een winstoogmerk heeft. Deze benadering impliceert dat ondernemingen niet alleen gewone bedrijven zijn, maar ook bijvoorbeeld vrije beroepsbeoefenaars, overheidsbedrijven en bepaalde stichtingen.

Het Kartelverbod

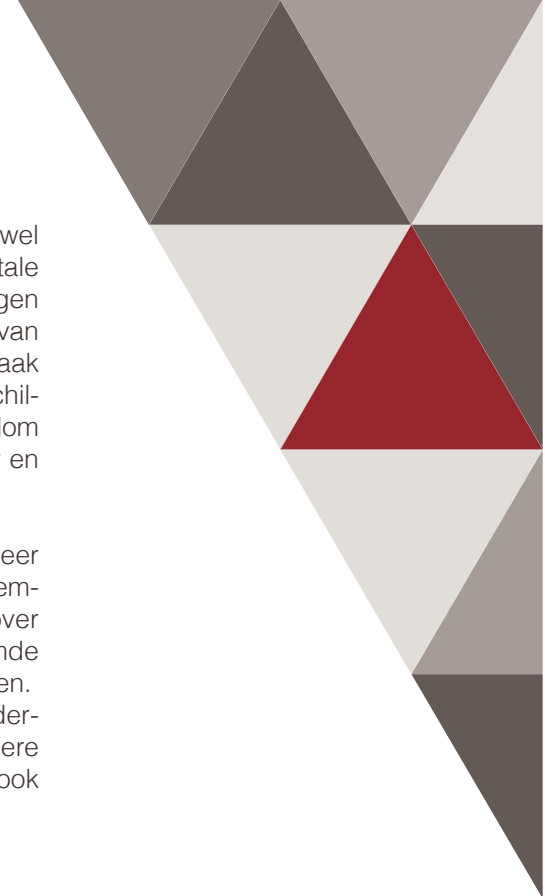
Op welke afspraken en gedragingen is het kartelverbod van toepassing?

Kartelafspraken zijn overeenkomsten tussen ondernemingen, besluiten van ondernemersverenigingen of onderling afgestemde gedragingen die de concurrentie op de markt beperken. Op basis van het kartelverbod zijn deze afspraken verboden.

Het begrip afspraak dient ruim te worden geïnterpreteerd. Een afspraak kan zowel schriftelijk als mondeling tot stand komen. Ook informele (bijvoorbeeld een gentlemen's agreement) en stilzwijgende afspraken vallen hieronder. Elk consensus die het commerciële gedrag van ondernemingen coördineert, is een afspraak in de zin van het kartelverbod.

Concurrentiebeperkende afspraken betreffen zowel horizontale als verticale afspraken. Een horizontale afspraak is een afspraak tussen ondernemingen die potentiële of daadwerkelijke concurrenten van elkaar zijn. Een verticale afspraak is een afspraak tussen ondernemingen die actief zijn op verschillende niveaus in de productie- en distributiekolom (bijvoorbeeld een afspraak tussen een afnemer en een leverancier).

Het kartelverbod is ook van toepassing wanneer ondernemers hun marktgedrag op elkaar afstemmen zonder dat daar uitdrukkelijk afspraken over zijn gemaakt. Dergelijke onderling afgestemde gedragingen vallen ook onder de term afspraken. De Mededingingsverordening maakt een onderscheid tussen hardcore overtredingen en andere overtredingen van het kartelverbod. Er zijn ook uitzonderingen op het kartelverbod.

Wat zijn hardcore overtredingen?

Bepaalde concurrentiebeperkende afspraken zijn altijd schadelijk. Deze afspraken worden hardcore overtredingen genoemd en zijn per se, oftewel altijd, verboden.

Hardcore overtredingen zijn horizontale afspraken tussen concurrerende, of potentieel concurrerende ondernemingen die betrekking hebben op:

- het bepalen van verkoopprijzen of andere verkoopvoorwaarden;
- het bepalen van inschrijfprijzen of andere biedingsvoorwaarden bij aanbestedingen;
- het beperken of controleren van productie of afzet (bijv. het stilleggen van fabrieken);
- het verdelen van markten (bijv. geografische verdeling of de verdeling van klanten).

Welke overige afspraken zijn in strijd met het kartelverbod?

Naast de hardcore afspraken kunnen ook andere concurrentiebeperkende afspraken verboden. Dit zijn de belangrijkste afspraken die onder het kartelverbod (behoudens uitzonderingen) verboden zijn:

- afspraken waarbij leveranciers retailers verbieden producten door te verkopen aan andere retailers;
- afspraken over de uitwisseling van commercieel gevoelige informatie tussen concurrenten;
- afspraken over samenwerking bij de productie of distributie van een productie.

Deze afspraken zijn niet altijd verboden, maar slechts indien de concurrentie wordt beperkt en er geen uitzonderingen van toepassing zijn.

Welke uitzonderingen zijn er op het kartelverbod?

Afspraken die niet vallen onder de hardcore verboden hebben soms een beperkt effect op de mededinging, of kunnen zowel voor- als nadelen hebben voor de concurrentie. Om deze redenen zijn deze afspraken niet altijd verboden en kunnen ze vallen onder één van de uitzonderingen op het kartelverbod.

De Mededingingsverordening kent de volgende uitzonderingen:

- bagatel;
- ontheffing;
- groepsvrijstelling.

Wat houdt de bagateluitzondering in?

De bagateluitzondering houdt in dat, indien het gezamenlijke marktaandeel van de ondernemingen die bij de afspraak zijn betrokken niet meer dan 25% bedraagt en er geen sprake is van een hardcore overtreding, het kartelverbod in principe niet geldt. Deze afspraken worden, gezien de marktverhoudingen, van een te kleine betekenis geacht (bagatel) om schadelijk te kunnen zijn.

Wat houdt de ontheffing in?

Het kartelverbod kent een ontheffing voor afspraken die concurrentiebeperkend zijn, maar die tevens voordelen genereren die opwegen tegen de nadelen van de concurrentiebeperking. Om in aanmerking te komen voor de ontheffing moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan. De kern van de voorwaarden voor een ontheffing is dat de voordelen van de afspraak voor consumenten/afnemers dienen op te wegen tegen de nadelen. Een ontheffing dient aangevraagd te worden bij de AFTA.

Wat houdt de groepsvrijstelling in?

De groepsvrijstelling houdt in dat bij Landsbesluit bepaalde categorieën concurrentiebeperkende afspraken van het kartelverbod kunnen worden vrijgesteld. Ook hier geldt dat dergelijke afspraken in zijn algemeenheid meer voordelen dan nadelen moeten opleveren.

Zijn er specifieke uitzonderingen op het kartelverbod?

Naast de bagatel-, ontheffings- en groepsvrijstellings uitzonderingen kent de Mededingingsverordening twee specifieke uitzonderingen op het kartelverbod. Deze uitzonderingen gelden voor:

- collectieve arbeidsovereenkomsten; en
- diensten van algemeen economisch belang.

Een overeenkomst die gesloten is op basis van collectieve onderhandelingen tussen werkgevers- en werknemersorganisaties en die als directe doelstelling heeft de verbetering van de werkgelegenheids- en arbeidsvoorwaarde van werknemers, valt niet onder het kartelverbod.

Diensten van algemeen economisch belang vallen niet onder het kartelverbod voor zover dat de uitvoering van de aan die ondernemingen opgedragen taak zou verhinderen.

Het verbod op misbruik van machtspositie

Waarom een verbod op misbruik van machtspositie?

Een onderneming met een machtspositie heeft een dusdanig sterke positie op de markt dat zij in staat is zich onafhankelijk te gedragen ten opzichte van haar concurrenten, leveranciers, afnemers of eindgebruikers. Om te voorkomen dat een onderneming met een machtspositie haar positie misbruikt, geldt een verbod op misbruik van machtspositie. Het hebben van een machtspositie is echter niet verboden.

Wanneer heeft een onderneming een machtspositie?

Een onderneming heeft in ieder geval een machtspositie als haar marktaandeel 60% of meer bedraagt. Bij een lager marktaandeel kan een onderneming ook een machtspositie hebben. Daarom dient naast het marktaandeel ook naar andere factoren te worden gekeken. Factoren zoals onder meer de marktpositie van bestaande concurrenten en de mogelijkheden voor ondernemingen om tot de markt toe te treden.

Wanneer maakt een onderneming misbruik van een machtspositie?

Het hebben of creëren van een machtspositie is niet verboden. Het is pas verboden als een onderneming haar machtspositie misbruikt. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als een onderneming met een machtspositie:

- afnemers verbiedt om met andere leveranciers zaken te doen (exclusiviteit);
- afnemers dwingt om een gewenst product in combinatie met een ander product af te nemen (koppelverkoop);
- extreem hoge prijzen rekent;
- onredelijke leveringsvoorwaarden hanteert;
- afnemers uitsluit van levering terwijl er geen alternatieven zijn;
- verschillende prijzen rekent voor gelijke prestaties met als doel de concurrentie te beperken;
- tijdelijk extreem lage prijzen hanteert om een concurrent uit de markt te drukken;
- bepaalde loyaliteitskortingen hanteert.

Er is geen sprake van misbruik als een onderneming haar gedragingen kan rechtvaardigen op basis van aangetoonde efficiëntievoordelen of objectieve technische redenen.

Meldingsplicht voor voorgenomen concentraties

Wat is een concentratie?

Een concentratie kan zijn iedere verkrijging of wijziging van zeggenschap bij ondernemingen. Een concentratie kan betrekking hebben op fusies, overnames of joint ventures.² Bij fusie, overname of joint venture kan een onderneming te maken krijgen met de regels over concentraties van ondernemingen uit de Mededingingsverordening.

Waarom is er een meldingsplicht voor concentraties?

Concentraties kunnen leiden tot ondernemingen met een machtspositie, daarom moeten ondernemingen die een concentratie tot stand willen brengen hun voornemens melden bij de AFTA. Deze meldingsplicht geeft de AFTA de mogelijkheid om het ontstaan of versterken van machtsposities van ondernemingen te volgen. De gemelde concentratie kan door de AFTA niet worden geblokkeerd, maar bij misbruik van een machtspositie of ter voorkoming van een dergelijk misbruik kan de AFTA zonodig wel ingrijpen. Meer informatie hierover is te vinden in deze brochure onder de kop 'Het verbod op misbruik van machtspositie'.

² Het begrip 'concentratie' sluit aan op het concentratiebegrip in de Europese Verordening (EG) nr. 139/2004 van de Raad van 20 januari 2004 betreffende de controle op concentraties van ondernemingen.

Welke concentraties moet ik melden bij de AFTA?

De meldingsplicht is alleen van toepassing op relatief grote concentraties in Aruba. Indien één van de onderstaande situaties van toepassing is, dient de voorgenomen concentratie te worden gemeld:

1. De gezamenlijke omzet van de betrokken ondernemingen in het voorafgaande kalenderjaar bedroeg meer dan een bij landsbesluit, te bepalen, bedrag. Bovendien dienen ten minste twee van de betrokken ondernemingen ieder een jaaromzet van ten minste een bij landsbesluit, te bepalen, bedrag in Aruba te behalen.
2. De betrokken ondernemingen creëren of versterken op één of meer relevante markten in Aruba tezamen een marktaandeel van 30% of meer.

Wat is de rol van de AFTA?

De AFTA houdt toezicht op de naleving van de regels opgenomen in de Mededingingsverordening. Dit houdt in dat de AFTA controleert of het kartelverbod, het verbod op misbruik van machtspositie en de meldingsplicht bij concentraties worden nageleefd. De AFTA heeft hiervoor onderzoeksbevoegdheden. Zo kunnen alle relevante zakelijke documenten worden opgevraagd van een onderneming of ondernemersvereniging en kan, eventueel onaangekondigd, onderzoek bij een onderneming zelf plaatsvinden. Betrokken personen kunnen door de AFTA worden gehoord.

De AFTA kan daarnaast de overheid gevraagd en ongevraagd advies geven over de effecten op de concurrentie van voorgenomen of geldende regelgeving.

Wat zijn de sancties bij het overtreden van de Mededingingsverordening?

Bij het overtreden van de regels opgenomen in de Mededingingsverordening kan de AFTA de betrokken onderneming of ondernemingen in bepaalde gevallen een bestuurlijke boete, een last onder dwangsom of een bindende aanwijzing opleggen. Boetes kunnen oplopen tot Afl. 1 miljoen, of, indien de totale jaaromzet van de betrokken onderneming meer dan Afl. 10 miljoen bedraagt, maximaal 10% van de totale jaaromzet van de betrokken onderneming. Bovendien kunnen overtredingen zowel door natuurlijke personen als door rechtspersonen worden begaan. Bij het laatstgenoemde geval kan de AFTA bestuurlijke maatregelen instellen tegen zowel de rechtspersoon zelf, als tegen personen die aan te merken zijn als opdrachtgevers of feitelijke leidinggevers van een kartelafpraak.

Ook bij het verstrekken van onjuiste of misleidende informatie, bij het niet-meewerken aan een onderzoek en bij overtreding van een bindende aanwijzing kan de AFTA een boete opleggen.

Overeenkomsten in strijd met het kartelverbod zijn ook van rechtswege civielrechtelijk nietig en daarmee niet rechtens afdwingbaar. De beschikkingen van de AFTA zijn openbaar en zullen op de website worden gepubliceerd: www.afta.aw

Wat kan ik doen als ik het niet eens ben met een beslissing van de AFTA?

Indien u het niet eens bent met een beslissing van de AFTA kunt u bij voldoende belang hiertegen beroep of bezwaar instellen. Dit is geregeld in de Arubaanse Landsverordening Administratieve Rechtspraak.³ Bij een bezwaar zal de AFTA de beslissing opnieuw beoordelen op basis van uw bezwaren. Bij beroep wordt een beschikking van de AFTA voorgelegd aan het Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba.

³ AB 1993, no. 45.

Hoe kan ik mogelijke overtredingen van de Mededingingsverordening melden?

De AFTA onderzoekt klachten van consumenten en ondernemingen die last hebben van concurrentiebeperking van potentiële overtreders van het kartelverbod en het verbod op misbruik van machtspositie. Signalen, tips en klachten van ondernemingen en informatie over mogelijke overtredingen elders uit de maatschappij zijn van belang voor de effectiviteit van de AFTA.

Zodra de Mededingingsverordening in werking treedt en de werkzaamheden van de AFTA met betrekking tot het houden van toezicht op de naleving van de regels uit de Mededingingsverordening initiëren, zal worden bekend gemaakt op welke wijze u contact zal kunnen opnemen met de AFTA om uw tips, signalen en/of klachten over mogelijke kartels of misbruik van machtspositie door te geven.

Deze brochure is een uitgave van het implementatieteam van de Aruba Fair Trade Authority (AFTA).